

підходять для шкіри, не стягує її, очищає пори від бруду, шкіра блистить. Але перед використанням обов'язково слід звернутися за консультацією до дерматолога. А маска з бананом проявила негативний ефект, виникло легке почервоніння. Маска придбана в аптеці з бамбукового вугілля, стягує шкіру, добре очищає пори, але проявляється почервоніння, можлива поява алергічного висипу. Найкращий результат показала маска приготовлена власноруч з активованого вугілля, вона добре очистила обличчя від вугрових і алергічних висипів.

Нами використано три мила. Мило виготовлене власноруч в домашніх умовах, мило ручної роботи куплене в Карпатах, мило «Dove» з еко-маркуванням придбане в місті Тернопіль. Мило виготовлене в домашніх умовах є ефективним. Шкіра чиста, немає почервоніння, не блищить, має приємний запах, приємна на дотик (при умові тривалого використання). Перед використанням будь-якого мила слід звернутися до дерматолога за консультацією.

Згідно проведених експериментальних досліджень в домашніх умовах, ефективними були такі рецепти: маска для обличчя з активованого вугілля та мило домашнього виробництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аствацатуров, К. Р., Кольгуненко И.И. Косметика для всех. М.: Медицина, 2005. 103 с.
2. Войцеховська, А.Л., Вольфензон И.И. Косметика сегодня. М.: Химия, 1988. 176 с.
3. Гуменюк О.О. Косметичні засоби здоров'я. Основи здоров'я. 2015. №4. С.13-16.
4. Литвин, О. А. Косметичні засоби – краса та шкода для здоров'я. Хімія. 2012. № 8. С. 201-208.

Василишин Аліна

Науковий керівник – доц. Литвин А.

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ

У сучасному світі кожен бажає досягти успіху та підвищити рівень своїх доходів. Економічно це прагнення можна охарактеризувати так: кожен суб'єкт фінансових відносин прагне, щоб рівень його доходів перевищував рівень видатків. Внаслідок особистої безграмотності в сфері економіки та управління фінансами чимало людей не здатні забезпечити собі достойне життя навіть за умови отримання високої зарплати. Це пояснюється тим, що у них відсутнє поняття про раціональне та ефективне оперування власними фінансами. Здатність людини розумно використовувати власні ресурси та розпоряджатися грошима є визначальним фактором, від якого залежить зростання її матеріальних статків та, відповідно, підвищення якості життя. З точки зору економіки в цілому, недостатній рівень знань у галузі фінансів свідчить про низький ступінь залучення широких верств населення до споживання фінансових послуг, а отже – обмежує рівень та якість накопичень та інвестицій, які в свою чергу визначають потенціал економічного зростання країни.

Фінансова грамотність поступово стає об'єктом активних наукових досліджень таких вчених: К. Кутер, Е. Лусарді, Т. Люсея, О. Мітчелл, В. Москаленко, З. Скринник, Т. Смовженко, Л. Стахович, А. Столярової, В. Гесця, В. Ільїна. Дослідженням питання підвищення фінансової грамотності населення України займалися О. Блискавка, Т. Кізима, А. Климчук, Б. Приходько. На міжнародному рівні вивченням фінансової грамотності займаються Всесвітній банк і Організація Економічного Співробітництва та Розвитку. В Україні це питання вивчають НБУ, Міністерство фінансів, а також громадські організації та ЗМІ.

Метою статті є висвітлити значення фінансової грамотності громадян для досягнення успіху.

Фінансова грамотність – це вміння управляти фінансовими потоками (доходами і витратами), грамотно розподіляти гроші, тобто жити за коштами і правильно примножувати наявний капітал [5].

Фінансова грамотність передбачає (поряд із фаховими та функціональними знаннями та набором навичок) володіння широким спектром економічних та передусім фінансових понять і категорій.

Деякі джерела диференціюють фінансову грамотність на рівні: 0, 1, 2 і 3. Чіткої їх класифікації немає, проте виділяють певні риси, характерні для кожного з них:

Таблиця 1.

Рівні фінансової грамотності

№	Володіння поняттями фінансової грамотності
0 рівень	Відсутність чи мінімальне поняття про фінансову грамотність
1 рівень	Базове поняття про фінансову грамотність
2 рівень	Використання базових фінансових інструментів (наприклад, інвестування)
3 рівень	Повноцінне та ефективне використання всіх фінансових інструментів

Знання передбачають оволодіння та розуміння громадянами основних фінансових категорій, понять, явищ і процесів (наприклад, сутності, мотивів і чинників заощаджень, принципів функціонування фінансових інституцій, природи й функцій фінансового ринку, співставлення ризику й дохідності тощо). Навички фінансово грамотної людини включають в себе вміння знаходити й аналізувати фінансову інформацію, правильну постановку фінансових цілей, здатність уважно читати договори щодо придбання фінансових послуг і розуміти наведену в них інформацію, звичку моніторингу подій та явищ на фінансовому ринку, вміння порівнювати і визначати більш вигідні пропозиції щодо інвестування коштів у фінансові активи від різних фінансових інституцій, вміння правильно обрати фінансову установу та не стати жертвою шахрайства, тощо.

Фінансово грамотні громадяни можуть самостійно аналізувати головні тенденції економічного життя країни й підлаштовувати свої рішення під економічну ситуацію, що склалася на даний момент, розробляти моделі стратегій своєї фінансової поведінки, обираючи найбільш оптимальні та ефективні. Такі громадяни здатні адекватно оцінювати ризики, пов'язані з веденням фінансово-господарської діяльності та оминати їх [8].

Водночас недостатній рівень фінансової грамотності населення призводить до ряду проблем: неефективного управління власними коштами, прийняття нерациональних фінансових рішень, зменшує економічну активність населення, створюючи загрози фінансовій безпеці домогосподарств зокрема і стабільності національної фінансової системи загалом. У сфері фінансів домогосподарств головним є протиріччя між обмеженістю фінансових ресурсів та практично необмеженими потребами їх членів. Це часто провокує ситуацію, коли члени домогосподарств, не маючи достатнього рівня грамотності й освіченості в сфері фінансів, вдаються до необґрунтованих і часто навіть імпульсивних запозичень. Як наслідок – кредитна кабала, життя «від зарплати до зарплати», нездатність раціонально розподілити кошти для повернення боргів, відсутність накопичень, «фінансової подушки» та багато інших негативних наслідків [1].

Фінансово грамотну людину від неграмотної в даній сфері відрізняють дві особливості: перша – її видатки не перевищують доходи, друга – позитивна різниця між місячними доходами та витратами спрямовується на інвестиції у будь-якій їх формі. Ставлення людини до грошей обумовлюється передусім особистісними характеристиками, а також її соціально-культурним оточенням та економічним статусом. Науковці з'ясували, що «люди довше зберігають здоров'я, залишаються психічно урівноваженими і фізично міцними, якщо не відмовляють собі у задоволенні витратити гроші. У людей, які відмовляють собі у всьому, нижчі показники в особистих фінансових досягненнях, песимістичність» [2, с.18]. Логічно, що для реалізації даної мети необхідно мати гроші, а для того, щоб їх мати – необхідно вміти правильно розпоряджатися своїми фінансовими ресурсами, що потребує навичок фінансової грамотності.

Проаналізувавши все вищесказане, можна дійти висновку, що фінансова грамотність потрібна усім без виключення. Володіння нею допомагає домогтися фінансового благополуччя, зберегти його протягом усього життя. При наявності таких знань людина не існує від зарплати до зарплати, а позики оформляє лише будучи певною, що у майбутньому ця дія принесе дохід, вигоду та не призведе до збитків. Навички фінансової грамотності допоможуть у пошуку альтернативних способів отримання доходу, відмінних від роботи за наймом. Наявність фінансової грамотності не є гарантією отримання стабільно високих доходів. Проте, завдяки

цим знанням у свідомості виникає та укорінюється розуміння того, як заробляти гроші, які варіанти заробітку є найперспективнішими і які підйдуть конкретній людині.

У людини з'являються не тільки знання і вміння, але і психологічна стійкість. Громадяни, які вміють раціонально користуватися знаннями та навичками у сфері фінансових відносин впевнені у власних силах, оскільки вони на крок попереду інших у питанні оперування фінансами. Формується мислення, яке сприяє досягненню успіху – «мислення багатих» або «мислення мільйонерів» [3].

Варто зазначити, що фінансова грамотність забезпечує певний рівень престижу. Враження про таку людинку формується, як про впевнену у власних силах, яка знає та розуміє, як управляти капіталом. Наявність фінансової грамотності в більшості випадків супроводжується якісним рівнем знаннями і в інших сферах життя. Люди з подібним мисленням характеризуються постійним прагненням до досягнення та вивчення нової інформації, саморозвитку, відстеженні ситуації на ринку.

Підводячи підсумок, можна сказати, що фінансова грамотність – одна з ключових компетентностей людини на шляху досягнення успіху. За умови оволодіння людиною знаннями та навичками у даній сфері, вмінням застосовувати їх у житті в потрібний момент – вона поступово перейде на якісно новий рівень існування. Всередині з'явиться глибинна мотивація підвищувати свій дохід та рівень благополуччя, постійно розвиваючись та вдосконалюючи себе.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кізима Т. Фінансова грамотність населення: зарубіжний досвід і вітчизняні реалії. // Вісник ТНЕУ. 2012
2. Москаленко В. Сучасні напрямки досліджень в економічній психології // Соціальна психологія. 2004. № 3. С. 18.
3. Приходько Б. Стратегічні напрями підвищення рівня фінансової грамотності населення України. // Вісник Національного банку України. Київ, 2014. №2 (216).
4. Скринник З.Е. Культура фінансової поведінки: свобода, вибір, відповідальність. // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2008. № 3. С. 170.
5. Смोजенко Т. С. Фінансова грамотність: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. та допов./ за заг. наук. ред. Т. С. Смोजенко. Київ, 2013. 341 с.
6. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навч. посіб. К., 2019. 272 с.
7. Все про гроші. URL: <http://vseprogroshi.com.ua/ocinit-finansovu-gramotnist-ukrayinciv.htm>
8. Самоосвіта. Статті по фінансовій грамотності URL: <http://samoosvita.in.ua/category/finansova-gramotnist/>

Логінов Володимир

Науковий керівник – викл. Новицька С.

ГЕОФІЗИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЛАНДШАФТІВ РІВНЕНЩИНИ

На території Рівненщини поширені ландшафти 3-х зон: мішаних лісів, широколистяних лісів, лісостепів. Тут завдяки післявоєнному періоду відновлення лісів, за рахунок лісонасаджень звичайної сосни, ландшафти широколистяно-лісові і болотні змінюються і виникають екотони хвойно-широколистяних і широколистяно-хвойних лісів. В зв'язку з взаємодією природних геосистем суміжних природних зон, в ландшафтній структурі Полісся та його територіальній ієрархії стрімко зростає роль місцевих топологічних і едафічних факторів. На контактах зональних позицій тут максимально проявляється «правило випередження» В.В. Альохіна. Причиною тому є мікрокліматичні відміни піщаних кучугурів, заплавлених і терасових рівнин, заболочених понижень і схилів протилежної інсоляційної і вітрової експозиції. Не менше значення у ландшафтній диференціації геоекосистем Полісся має літолого-едафічний фактор місцеположень з «царством» геоботанічних полікліматів. Ландшафти лісової зони Полісся зумовлені також еволюцією та коливаннями кліматичних показників в голоцені (10000років) і в плейстоцені під час льодовикових і міжльодовикових епох. Природні релікти утворюють локальні геосистеми.